

Za III. samoprispevek se odločamo že danes

● OBISK V NOVOLITU NA BLOKAH

Delo nas druži

Izolirko poznamo. V naši občini je, ob železnici poleg Saturnusa. Vemo, kaj v njej izdelujejo. Malokdo pa je najbrž slišal za njen toz Novolit v Novi vasi na Bloški planoti. Njej velja ta zapis. Za nekdanjo Elektrožago, Gramexov obrat in še kaj se je sedanji 80-članski kolektiv odločil, da se priključi Izolirki. Čvrsto se je odločil za perspektivo, ki jo je uvedel v močnejšem podjetju.

Direktor Drago Anzelj: Novolit ima sedaj 82 delavcev in verjemite, da jih bo kmalu več. Sprva smo delali samo v dveh izmenah zaradi pomanjkanja lesa. Težko bomo to nadoknadili. To zožuje proizvodnjo le na kombi plošče. No, kasneje smo že začeli izdelovati novolit (neraklit) in preprčan sem, da bomo letošnji plan 120 milijonov celo presegli.

Manjša oziroma skraćena proizvodnja je vplivala tudi na poslovanje vaših gradbenic, točneje fasaderjev in drugih kupcev vaših izdelkov?

Do neke mere: da. Tudi izvoz v Italijo smo bili primorani začasno ustaviti. Vendar smo uspeli obnoviti pogodbe z gozdnim gospodarstvom iz Prezida in z našimi kupci — gradbenimi podjetji, še posebno s »1. majem« iz Bačke Topole.

Naš družbeni standard nam omogoča kvaliteto, poceni toplo malico, varnostno delovno opremo za vse delavce, naše počitniške zmogljivosti zadostujejo za vse naše delavce in njihove najožje svojce.

V Novi vasi je skupina tozda Obrtna dejavnost Izolirke, ki je z vašimi kombi ploščami napravila fasado nove šole v Novi vasi. Kako oba tozda sodelujeta?

Delovno smo se takoj ujeli. Uporabljajo naše kombi plošče, plošče 5 in 2 cm. Po teh je sicer največje povpraševanje. Ekipo sestavljajo mladi uigrani fantje. Pojdite na delovišče, poiščite Mileta (Milana Mišića) in ga povprašajte. Povejte mu še, da smo tisto posebno kladivo že nasadili in nabrusili.

Na delovišču je živo kot na mravišču. Delavci v modrih

Občinski svet ZS je 8. septembra organiziral posvet najodgovornejših sindikalnih aktivistov iz ozdov naše občine.

Po uvodni seznanitvi z najaktivnejšim družbenopolitičnim in gospodarskim položajem tako ozdov kot naše družbe v celoti in ob poudarjenih nalogah sindikata pri reševanju problemov zapletene gospodarske situacije je bilo vsem aktivistom temeljito obrazložen predlog programa III. samoprispevka.

Bogata razprava je potrdila odločnost, da nadaljujemo s politiko hitre rasti družbenega standarda, saj je to edini način, da na osnovi solidarnosti in vzajemnosti uresničimo takšen program razvoja družbenega standarda v Ljubljani, ki naj zmanjšuje razlike neusklajenega razvoja posameznih občin, vpliva na večjo produktivnost dela in znanja, zmanjšuje socialne razlike in omogoča človeku dostojno življenje.

Trdna odločnost, da nam je III. samoprispevek potreben, pa predvsem zahteva najodgovornejše ravnanje vseh delavcev in občanov, posebno še sindikalnih aktivistov. Le-ti naj z močjo svojega prepričevanja vodijo v svojih sredinah razprave o programu III. samoprispevka tako,

da ne bo prostora za drobnjarske in ozke lokalistične težnje ali kakršnokoli pogajanje, ki bi rušilo samoupravno, na osnovi solidarnosti dogovorjeno politiko

SINDIKATI V AKCIJI

postopnega zmanjševanja razlik med občinami. Zato bo referendum le pravno-formalna potrditev naših dosedanjih odločitev, da bomo vse to, kar danes načrtujemo, v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi uresničili.

Na posvetu je tekla beseda tudi o nalogah sindikata pri pripravi na 3. konferenco ZSS o socialni politiki ter o nujnosti družbenopolitičnega usposabljanja vseh sindikalnih delavcev.

MJ

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Iskrina tovarna baterij Zmaj v Ljubljani se razen doma vse bolj uveljavlja tudi na mednarodnem trgu. Rezultati prizadevanj za izvoz so kar spodbudni, zlasti če upoštevamo, da so prve korake na tujem trgu naredili šele pred tremi leti. Ob tem v tovarni vlagajo dodatne napore, da bi v okviru možnosti uvožene materiale nadomestili z domačimi. Kakovost izdelkov je vodilo tega 420-članskega kolektiva. Meritve npr. v standardnem razredu baterij so pokazale, da Zmajeve baterije dosegajo in presegajo kakovost najbolj priznanih svetovnih proizvajalcev. Tudi nekatere druge baterije so dosegle nadpovprečno kakovostno stopnjo, pa naj gre za domače ali svetovno tržišče. To v prvi vrsti velja za 6-voltno baterijo z oznako 4 R 25 IEC, ki jo uporabljajo v cestni signalizaciji, prav tako pa za polnitev namizne prenosne baterijske svetilke.

Na osnovi pogodbe iz leta 1976 je DO Emona Inženiring projektirala in dobavila republiko Mali pet najmodernejših trgovin samopostrežnega tipa. Zadnji dve so pred kratkim predali namenu v krajih Segou in Bamako. Vsi objekti so narejeni iz jeklenih montažnih konstrukcij, oblečeni v valovito pločevino, podobno kot market v Kosezah. Vse, vključno z notranjo opremo, je poslano iz Jugoslavije z ladjami v Abidjan in potem po cestah do gradbišča, ki so vsa globoko v notranjosti afriškega kontinenta. Za market v Tombouctou je bilo treba material prepeljati tudi s pirogami po reki Niger. Ta market ima 800 kv. m površine drugi štirje pa so po 1.410 kv. m.

Avgusta meseca so Ljubljanske mlekarne proslavile svojo

25-letnico. Danes združuje delo v petih tozidih in delovni skupnosti skupnih služb 1.450 zaposlenih. Posodobitev proizvodnje leta 1965 je omogočila Ljubljanskim mlekararnam uvajanje niza novih mlečnih izdelkov, ki so se razširili po vsej Jugoslaviji. Tako so med prvimi začeli izdelovati sterilno mleko, ki ga poznamo pod imenom »alpsko«. Zaradi boljšega usklajevanja in vodenja kmetijske proizvodnje s predelavo in predajo na širšem področju so se delavci Ljubljanskih mlekar skupaj z nekaterimi kmetijskimi zadrugami in mlekararnami, predvsem z Dolenjskega in Gorenjskega, združili v sestavljeno organizacijo združenega dela kmetijstva, industrije in trgovine, kraje KIT. Letos bodo Ljubljanske mlekarne odkupile 101 milijon litrov mleka, to je enajstkrat več kot pred 25 leti.

Čprav je zvezni izvršni svet konec avgusta sprejel zakon o hitrejšem raztovarjanju vagonov, ki pravi, da bodo morali vagone doselej natovariti in raztovariti v manj kot šestih urah, se v ŽG Ljubljana lahko pohvalijo, da so tudi pred sprejetjem tega zakona hitro in uspešno pretovarjali vagone. V nasprotju z drugimi železniškimi gospodarstvi smo imeli v Sloveniji že nekaj časa dogovor z večjimi uporabniki železniških storitev o hitrem raztovarjanju vagonov, ki je tudi zadeval čas okoli šestih ur. O hitrem raztovarjanju vagonov nam pove tudi podatek, da imajo pri podjetju Slovenija ceste-Tehnika v Črnučah narejeno posebno postajo za raztovarjanje gramoza, ki ga potem uporabljajo v tovarni asfalta. V piclih dveh urah izpraznijo cel vlak ali 550 ton gramoza.

C. P.

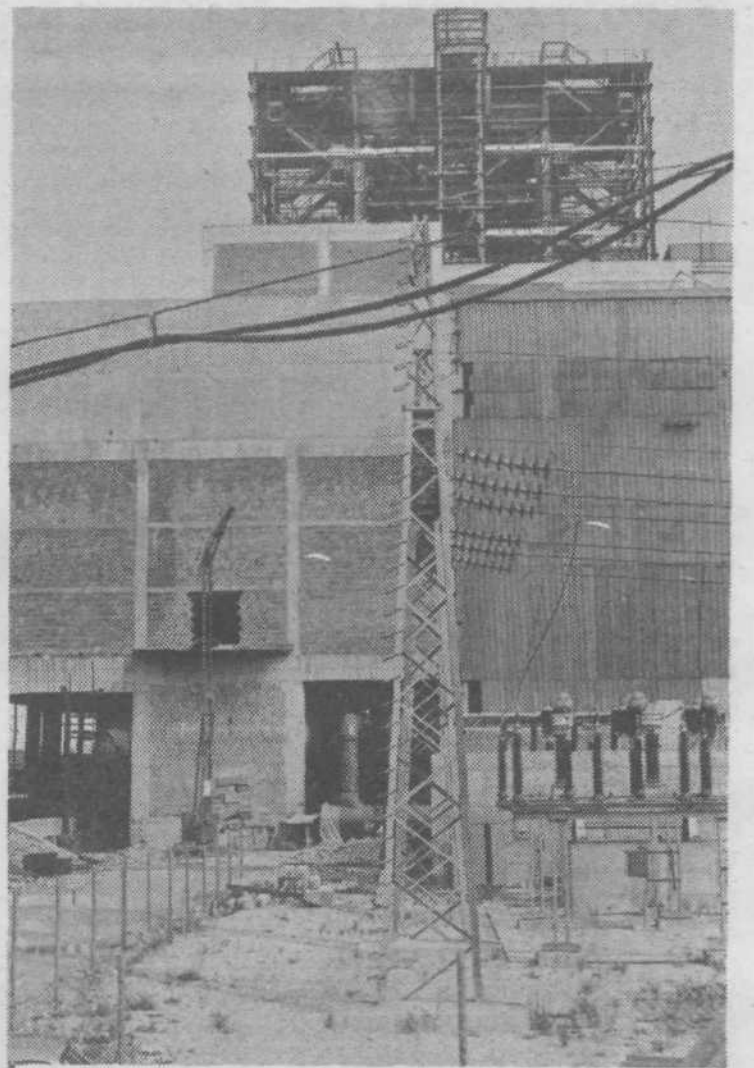
1. delovno tekmovanje kovinarjev Ljubljane

V organizaciji MS ZS Ljubljane in pod pokroviteljstvom Saturnusa, ki letos praznuje 60-letnico svojega delovanja, je potekalo od 10. do 12. septembra prvo delovno tekmovanje kovinarjev Ljubljane. Brusilci, livarji, strugarji, kovači, avtomehaniki, varilci, orodjarji, rezkalci in strojni ključavničarji so se pomerili v praktičnem in teoretičnem znanju poklica ter samoupravljanja.

V Saturnusu, kjer so tekmovali brusilci, strugarji in orodjarji, si je tekmovanje ogledal tudi član predsedstva ZS Jugoslavije Milan Potrč (na sliki).

Slavnostni govornik tekmovanja je bil v domu Španski borci, kjer so najboljši prejeli priznanja in nagrade. V predvečerju so bili razstavljeni izdelki tekmovancev, Saturnus pa je obiskovalcem pokazal nekaj najzanimivejših izdelkov svojih tozdomov.

Besedilo in slika M. TODORI

Druga faza gradnje Toplarne v Mostah sodi med prioritete investicije v slovenskem elektrogospodarstvu (Foto: C. PAVLIN)

● LUCIJA MATARUGA VZTRAJA V JULONU ŽE 15 LET

Hitri in spretni prsti

»Marsikaj smo preživeli: imeli smo prislino upravo, slabo smo delali, a smo kljub temu vztrajali in upali, da bodo prišli boljši časi. Zdaj pa nam res ni nič hudega,« obuja spomine dvainpetdesetletna Lucija Mataruga, ki že 15 let dela v tekstilnem oddelku Julona na strojih za razteževanje poliamidnih vlaken, po potrebi pa tudi še na nekaterih drugih. Je ena malostevilnih delavk na tem oddelku, ki so prišli v Julon leta 1966, to je takrat, ko je bila tovarna ustanovljena, in so tu ostale do danes.

V petnajstih letih se je v Julonu veliko spremenilo, vendar pa delovne razmere v tej tovarni ne sodijo med najlažje v naši občini. V tekstilnem oddelku je treba ves delovni čas stati na nogah, hrup v prostoru je tolikšen, da se ni mogoče običajno pogovarjati, delo teče tudi ob nedeljah in praznikih. Kako je potemtakem mogoče zdržati pri tem delu toliko časa? »V začetku sem imela težave, potem se navadiš. Je pa seveda zdaj nekoliko lažje, ko nam ni treba več delati v nočni izmeni. Naša izmena, navadno nas je v njej 6 do 8 delavk, dela štiri dni dopoldne, potem imamo prosti dan, nato smo štiri dni popoldne in nato pridemo spet na dopoldansko izmeno. Ponoči delamo le še po potrebi. Zdaj tudi manjkrat delamo ob sobotah in nedeljah.«

Lucija Mataruga je oblečena v modre hlače in jopič in njena delovna obleka je videti, kot bi bila pravkar zlikana. Vse na njej je skrbno urejeno. Značilno zanjo je, da vedno govori v množini: mi se trudimo, se discipliniramo obnašamo. Preskromna je, da bi rekla kakšno pohvalno besedo o sebi. Pove sicer, da rada dela in da v petnajstih letih ni nikoli prepozno prišla na delo, tudi v bolniški je bila enkrat samkrat. In še to takrat, ko si je zlomila roko. Ko našteva, da je članica zveze komunistov, da je sodelovala v odboru za delovna razmerja in da je zdaj v delavskem svetu, na koncu reče: »To je kar dovolj. Saj veste, kaj mora ženska vse postoriti doma. Toda vsi se trudimo.« In pri tem ne misli le na svojega trinajstletnega sina Marka in moža, temveč tudi na sodelavke v tekstilnem oddelku.

Ker je preskromna, sama sploh ne omeni najpomembnejše zna-

čilnosti svojega dela. S tem bi se namreč pohvalila, da ima izredno spretnost in dober vid. Zato vodja tekstilnega oddelka pove, da je treba za prijetje poliamidnih vlaken imeti mehke, gladke, hitre roke. S hrupom se finih poliamidnih vlaken ne da dotikati. Zato ni čudno, da je od 600 zaposlenih v Julonu kar dobra polovica žensk.

Nitka, ki se razteza in tako postaja tanjša, se včasih tudi strga. Treba jo je ponovno napeljati v stroj. Lucijini prsti lahko to, brez težav, vdeno v vse dele stroja tanko vlakno in nemogoče je, če to početje opazuje le enkrat ali dvakrat, opisati hitro gibanje njenih rok. Nitke so občutljive, ne prenesejo odvečnih in grobih

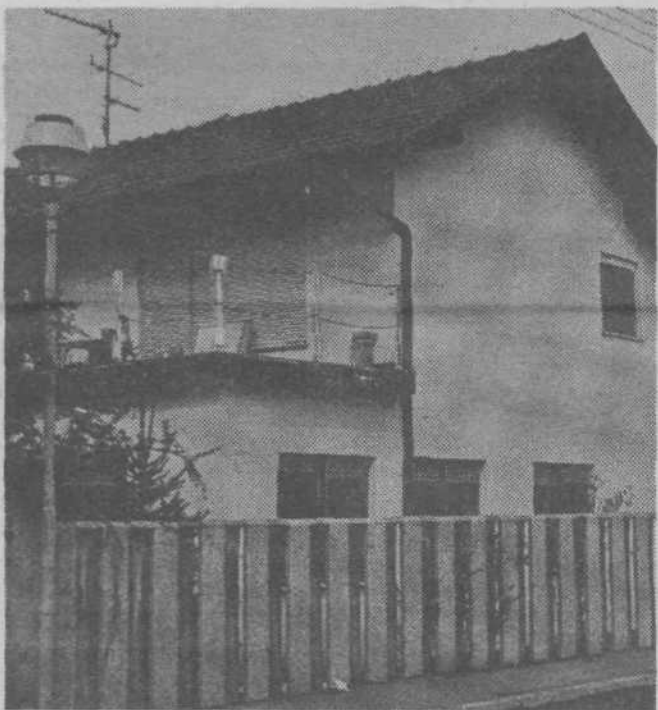

Petnajst let dela Lucija Mataruga za temi stroji

dotikov. V svetu večje tovarne poliamidnih vlaken skrb za roke delavk z masažo, raznimi kremami. Tudi v Julonu imajo delavke za nego rok posebne kreme.

Včasih pa se zgodi, da je med neštetimi nitkami, ki tečejo in se raztegujejo, tudi kakšna, ki ni dovolj tenka, temveč je debelejša od drugih. Lucijine ostre oči to seveda takoj opazijo. Zato skrb za raztežalne stroje zahteva vestno in odgovorno ravnanje. To pa je nekaj, kar se zdi Luciji Mataruga samo po sebi razumljivo.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN

Jubizol sistem je namenjen za zunanjo toplotno izolacijo fasadnih zidov. Sestavljen je iz styropor plošč, ki so z zunanje strani zaščitene s tankim, s stekleno tkanino ojačanim osnovnim ometom (Fotoarhiv Izolirke)

Čprav za letos niste načrtovali investicij, imate že vse pripravljeno za izvedbo v novi dvorani s skladiščem?

Da, gre za izdelavo investicijske opreme za vse tozde Izolirke — za izdelavo gradbenega materiala in hladilniških vrat. V tej dejavnosti dela za zdaj 11 delavcev — od konstruktorjev do strojnikov in varilcev. Sami mladi, kvalificirani delavci. Poklicali smo jih zvečer v svoje rodne kraje. Njihova dejavnost pa je zdaj predstavlja skoraj deset odstotkov naše skupne proizvodnje. Tako bo tudi pomlajena naša krajevna skupnost.

Poslovodni sekretar Stane Korenjak: »Pomlajevanje krajevnih skupnosti je naš namen. Poglejte, nad 40 vasi in zaselkov šteje KS Bloška planota. Stremimo, da bi čimveč mladih ostalo doma. V tem letu imamo osem stipendistov. Nedvomno jih bo še sčasoma več. Stanovanjskih problemov skoraj ni. Krediti za posamično (družinsko) gradnjo se uresničujejo. In: dogovarjamo se že s tozdom Kovinoplastika (Lož) in našo KS o blokovi gradnji prav tu blizu, dobrih sto metrov od naše tovarne.

Kaj pa je s tole prikolicco na dvorišču?

oblekah prenašajo deske, vozijo samokolnice z malto vseh vrst in sestavin. Komaj prikladem Mileta.

Torej ste terenci. Kje stanujete, kako živite?

Naše podjetje nam je priiskrbelo čedno sobo. Seveda le prespimo v njej. Večji del dneva smo na gradbišču. Hranimo se v Novolitu. Zares solidno malico imamo dopoldne in popoldne. Ni pa pravega razvedrila. Kajpak zvečer vsak od nas — Pile, Gajoi, Srečko, Janez — rad vzame v roke časopis, posluša poročila, včasih pa nas kljub gorskemu vremenu več odrine do Slamarja na pivo. Vsa večer imamo delovni stanek. Očena delavnika, bojni plan za naslednji dan. Zavedamo se svoje naloge in v kratkem bomo šli na zahtevnejša dela.

Mile, od kod si in kaj si po poklicu?

Bosance sem, iz Modriče. V Beogradu sem se izučil za betonerja, v našem tozdu pa so me kar postavili pred dejstvo, da postanem skupinovodja. In začelo se je. Moja skupina je dobra, razumemo se, čeprav smo sestavljeni iz več narodnosti. Delo nas druži.

JANEZ GRČAR